

ITÄ-UUDENMAAN KÄRÄJÄOIKEUS
 Tulliportinkatu 1/PL 2
 06100 Porvoo

Lausunto
 12.12.2016

OIKEUSMINISTERIÖN LUONNOS 18.11.2016 HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE TUOMIOISTUINLAIN JA ERÄINEN MUIDEN LAKIEN MUUTTAMISESTA

Itä-Uudenmaan käräjäoikeus ("käräjäoikeus") esittää lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

Yleistä

Käräjäoikeus on aikanaan työryhmän mietinnöstä antamassaan lausunnossaan lähtökohtaisesti kannattanut käräjäoikeusverkoston uudistamista siten, että nykyinen Itä-Uudenmaan käräjäoikeus ja Vantaan käräjäoikeus yhdistettäisiin. Käräjäoikeus on edelleen samalla kannalla. Yhdistäminen tässä muodossa riittäisi saavuttamaan ne tavoitteet, jotka ovat asetettu rakenneuudistukselle. Vakuuttavia perusteita kaikkien neljän käräjäoikeuden yhdistämiselle ei edelleenkään ole esitetty nyt käsillä olevassa luonnoksessa hallituksen esitykseksi ("Luonnos").

Käräjäoikeus tulee lausunnossaan keskittymään erityisesti kysymykseen kielellisten oikeuksien turvaamisesta uudessa suunnitellussa käräjäoikeudessa.

Erityisesti kielellisten perusoikeuksien turvaamisesta

Käräjäoikeus viittaa Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden lausumaan 9.12.2016 ja erityisesti sen sivuilla 1-5 esitettyyn. Kaikki siinä kielellisten oikeuksien turvaamisesta esitetty soveltuu lähes tulkoon suoraan nykyisen Itä-Uudenmaan käräjäoikeuden tilanteeseen ja sen suunniteltuun yhdistämiseen kolmen muun käräjäoikeuden kanssa.

Käräjäoikeus toteaa myös, että Luonnoksen sivulla 20 on varsin hyvin referoitu sitä huolta mitä käräjäoikeudessa on kannettu ruotsinkielisten palveluiden turvaamisesta uudessa yhdistetyssä käräjäoikeudessa. Käräjäoikeus korostaa sitä, että ruotsinkielisten tuomioistuinpalveluiden saatavuus uudessa yhdistetyssä käräjäoikeudessa tulisi suurella todennäköisyydellä heikentymään erityisesti johtuen siitä, että Porvoossa nykyisin työskentelevällä vahvasti kaksikielisellä henkilöstöllä ei olisi tosiasiallisia mahdollisuuksia siirtyä työskentelemään Vantaalle tai Hyvinkäälle minne kansliat on luonnoksen mukaan tarkoitus sijoittaa, johtuen muun muassa pidentyvistä työmatkoista ja olemattomista julkisista kulkuyhteyksistä. Tämä johtaisi selkeästi ruotsinkielisten palveluiden heikentymiseen.

Erikseen on todettava, että Luonnoksessa annetaan yksipuolinen kuva välimatkoista, kun siinä todetaan Porvoon ja Vantaan välimatkan olevan vain 40 kilometriä, mainitsematta että osa nykyisestä henkilökunnasta asuu Loviisasta, josta on Vantaalle noin 80 kilometriä.

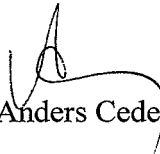
Luonnoksessa on sivulla 21 esitetty täysin epärealistinen käsitys siitä, että ruotsinkieliset palvelut voitaisiin turvata ja että tilanne itse asiassa jollain tavalla kohentuisi nykyisestä, koska suurempiin yksiköihin olisi helpompi rekrytoida ruotsin kielen taitosta kansliahenkilökuntaa. Käsitys ei perustu faktaan, ainoastaan epämääräisiin oletuksiin. Todellinen tilanne tulisi todennäköisesti olemaan täysin päinvastainen. Erityisesti ruotsinkielisen kansliahenkilökunnan rekrytoinnissa pääkaupunkiseudulla on tähän saakka todistettavasti ollut vaikeuksia, koska yksityinen sektori on siellä aktiivisesti rekrytoinut kielitaitoista henkilöstöä.

Edellä olevan johdosta Luonnoksessa esitetty malli neljän kärjäoikeuden yhdistämisestä uudeksi Itä-Uudenmaan kärjäoikeudeksi johtaisi erityisesti ruotsinkielisten palveluiden heikentymiseen ja olisi siten ristiriidassa perustuslain 17 §:n säännöksen kanssa.

Vastaesitys

Mikäli edellä lausutusta huolimatta edettäisiin Luonnoksessa esitetyn neljän kärjäoikeuden yhdistämisen mallin mukaisesti, tulisi lakiin tehdä kirjaus, jonka mukaan Porvoossa olisi sivukanslia. Tämä takaisi ruotsinkielisten palveluiden jatkuvuuden. Vaihtoehtoisesti voitaisiin edetä Länsi-Uudenmaan kärjäoikeudenkin lausunnossa esitetyn mallin mukaisesti, jolloin Porvooseen perustettaisiin pysyvä niin sanottu kieliosasto, joka vastaisi kärjäoikeuden ruotsinkielisistä kansliapalveluista. Kielituomarit istuisivat juttuja sekä Porvoossa että Vantaalla, minkä vuoksi erilliskanslia -ratkaisuihin tyypillisesti liittyvät haittapauelet jäisivät tässä tapauksessa syntymättä.

Laamanni

Anders Cederberg